

IZSÁK RITA

AZ ENSZ KISEBBSÉGI ÜGYEKÉRT FELELŐS KÜLÖNLEGES JELENTÉSTEVŐJÉNEK TAPASZTALATAI A MANDÁTUM ELSŐ HÁROM ÉVÉBEN (2011–2014)

Azon kiváltságos emberek közé tartozom, akiknek Bíró Gáspárról számos emléke van a világ több pontjáról is. Először Strasbourgban találkoztunk 2005-ben, ahol akkor még fiatal roma aktivistaként egy tréning keretében előadást tartott nekünk az Európa Tanács Kisebbségvédelmi Keretegyezményéről, és mérhetetlenül büszke voltam rá, hogy ezt egy magyar szakértő és nem is akárhogyan teszi – ittuk a szavait. Aztán a genfi ENSZ-központban sodort minket egymás mellé az élet többször is, és megtiszteltetés volt, hogy egy kávé mellett, baráti hangulatban, első kézből hallhattam tőle a globális kisebbségvédelem nagy kihívásait.

De Gáspár nemcsak itt Európában fonódott össze a munkámmal. 2009 márciusában egy álmos reggelen üldögéltem a hargeisai (szomáliai) lakásom teraszán teát kortyolgatva, amikor egy ismeretlen afrikai férfi a szemközi házból kiintegedett, majd nagy lendülettel átsétált hozzám, és azt mondta: „Jó napot kívánok!” Annyira váratlan volt magyar hangot hallani Afrikának ezen a kieső pontján, hogy majdnem lefordultam a székemről. Kiderült, hogy ő egy szudáni orvos, aki éppen egy barátját látogatta a szomszédban, és történetesen Magyarországon végezte az egyetemet. Amikor hallotta, hogy lakik itt egy magyar lány is, szeretett volna átjönni köszönni. Aztán azonnal Gáspárra terelte a szót, akivel együtt dolgozott Gáspár szudáni raportörködése idején, és mesélte a közös emlékeket. Gáspár mindenben mély nyomokat hagyott elkötelezettségével, felkészültségével és alázatos hozzáállásával.

Gáspár fontos szerepet játszott az ENSZ-beli kinevezésemben is. Az elejétől fogva támogatót, és biztatta a külügyminisztériumot, hogy a magyar kormány a jelölésem mellé álljon, ami aztán meg is történt. Gáspár ezután is mellettem volt, tanácsaival nagyban segítette a munkámat. Jó lenne, ha velünk lenne, mondaná ma is, hogy ő mit hogyan csinálna a helyemben, és segítené a fontos és sokszor nehéz döntéseimben.

Amikor 2011 augusztusában átvettem a mandátumot elődömtől, Gay MacDougalltól, aki hat éven át vitte előttem ezt a portfóliót, nem igazán tudtam, mire számíthatok. Nem is tudtam elképzelni, hogy miként lehet az ENSZ akkor még 192, ma már 193 tagállama összes kisebbségének sorsát nyomon követni, egy otthoni íróasztal mellől, *pro bono* megbízásban. Az ENSZ mind-

ehhez egy asszisztenst (néha kettőt) tud biztosítani szakmai támogatásul, más forrást nem.

Az ENSZ emberi jogi mechanizmusain belül a *különleges eljárások* rendszerébe tartozik a jelenleg 37 tematikus és 14 országspecifikus szakértő, köztük a kisebbségi ügyekért felelős független szakértő, akit 2014 márciusa óta kisebbségi ügyekért felelős különleges jelentéstevőnek (*UN Special Rapporteur on minority issues*) hívnak. Az Emberi Jogi Tanács által kinevezett szakértői rendszert az ENSZ-főtitkár az emberi jogi munka *koronaékszerének* nevezte 2006-ban.

A kisebbségi különleges jelentéstevő fő feladata, hogy elősegítse az ENSZ nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatának alkalmazását. Ehhez olyan eszközök állnak rendelkezésére, mint éves tematikus szakmai jelentések bemutatása a genfi Emberi Jogi Tanács és a New York-i közgyűlés számára, országlátogatások által átfogó jelentések készítése egy adott ország kisebbségeinek helyzetéről, egyéni panasz eljárás keretében kapcsolatfelvétel a 193 tagállam bármelyikével konkrét jogsérelem kapcsán, sajtóközlemények kiadása, valamint szakmai tanácskozások összehívása, tanulmányok készítése. A kisebbségi jelentéstevő egyedülálló feladata és kiváltsága, hogy az évente körülbelül 500 fő részvételével Genfben megrendezett Kisebbségi Fórum szakmai munkáját vezesse, azaz a témát megválassza, a koncepciót és programot elkészítse, a szakértőket és felszólalókat felkérje, és aztán az ülés által elfogadott ajánláscsomagot a következő év márciusában az Emberi Jogi Tanácsnak bemutassa.

Az első munkaterv: 2011–2014

Készítettem egy munkatervet a genfi asszisztensem segítségével, aki az elejétől fogva támogatta a mandátumot, és el tudta mondani, milyen területekről és milyen témákban érkezett előtte a legtöbb panasz, megkeresés. Ezt a munkatervet nagyon készségesen és lelkiismeretesen Gáspár is véleményezte. Ebbe az első munkatervbe a következő prioritásokat foglaltam bele: a nyelvi kisebbségek jogai; vallási kisebbségek jogai és biztonsága; a kisebbségek elismerése; a kisebbségi fiatalok és nők speciális helyzete; kisebbségek megjelenése és részvétele a Millenniumi Fejlesztési Célokban (akkor még nem lehetett tudni a 2015 utáni új fenntartható célok kihirdetéséről); konfliktusmegelőzés kisebbségvédelmi intézkedések révén; a kisebbségek szerepe a kisebbségvédelemben; valamint intenzívebb kapcsolat- és hálózatépítés.

Tematikus jelentések

A tervet követve tematikus jelentéseket készítettem több fenti témában is. 2013-ban az Emberi Jogi Tanács számára készített éves tematikus jelentésem a nyelvi kisebbségek jogait és kihívásait járta körül. Ugyanebben az évben az ENSZ-közgyűlésnek bemutatott jelentésem a vallási kisebbségek jogainak és biztonságának fontosságát elemezte, és hogy a konzultációt kiterjesszem, ez volt a témája a 2013-as Kisebbségi Fórumnak is. 2014-ben az Emberi Jogi Tanácsot arról próbáltam meggyőzni a jelentésemben, hogy a kisebbségek speciális társadalmi-gazdasági-politikai helyzetének és hátrányainak figyelmen kívül hagyása a Millenniumi Fejlesztési Célokban az egyenlőtlenségek növekedéséhez vezetett, és javaslatokat tettem ennek orvoslására a 2015 utáni fejlesztési célokban. Terveim szerint az idei közgyűlés elé vitt jelentésem és a Kisebbségi Fórum is a konfliktusmegelőzést fogja körüljárni, köszönhetően annak, hogy egyre nagyobb figyelem terelődik a védelemhez való jog koncepcióján (*responsibility to protect*) keresztül, az ENSZ-főtitkár szóhasználatával élve: a sokszínűség konstruktív menedzsmentjének fontosságára.

Országlátogatások

Az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának független szakértői szabadon választhatják meg, hogy mely országokban érzik a helyszíni vizsgálatok szükségességét, de egy országlátogatásnak feltétele az adott kormány kifejezett beleegyezése a szakértő látogatásába. Habár a tagállamok politikai, diplomáciai okokból elviekben általában az együttműködésükről biztosítják a szakértőket, a gyakorlatban az egyezség sajnos gyakran elbukik a konkrét tárgyalások megkezdésekor (a leggyakrabban használt módszer az, hogy a tagállam rossz időpontválasztásra hivatkozik, s aztán lassú kommunikációval és a számára elfogadható időpont folyamatos eltolásával évekig halasztgatja a látogatást, anélkül, hogy igazából „nem”-et mondana). A kisebbségi mandátum számára is nehéznek bizonyul azokba az országokba eljutni, ahonnan a legtöbb panasz érkezik. Akárki töltötte be a szakértői tisztséget, szinte a kezdetek óta sikertelenül próbál bejutni számos ázsiai célországba, például Bangladesbe, Iránba, Kínába, Malajziába, Mianmarba, Pakisztánba, Sri Lankába vagy Thaiföldre.

2013-ban a különleges eljárás rendszerébe tartozó független szakértők, munkacsoportok és különleges jelentéstevők 79 országban jártak. Ennek arányai a következőképpen oszlanak meg a régiók között: 32% Afrika, 22% Ázsia, 20% Latin- és Közép-Amerika, 15% Nyugat-Európa és Észak-Amerika, 11% Kelet-Európa. Gay McDougall 12 országban járt 2006 és 2011 között.¹ Jómagam Bosznia-Hercegovinában, Kamerunban, Nigériában és Ukrajnában

jártam eddig, és előrehaladott tárgyalások folynak Brazíliával, az Orosz Föderációval és Botswanával a jövőre esedékes látogatásokkal kapcsolatban.

Egyéni panaszjelzés

Emberi jogi sérelmeik esetén magánemberek, közösségek, civil szervezetek és egyéb jogvédők (a kisebbségi mandátum esetén a határontúli azonos nyelvű, nemzetiségű közösségek iránti aggodalomból tagállamok is) gyakran élnek panasztételi lehetőségükkel az ENSZ-szakértőknél, főként amikor úgy érzik, hogy helyi, nemzeti szinten nem találnak jogorvoslatot. Ezekben az esetekben, ha megalapozottnak találjuk a panaszt, felvesszük a kapcsolatot az adott tagállam kormányával, megosztjuk a rendelkezésünkre álló információkat, felhívjuk a figyelmet a vonatkozó nemzetközi szabályozásra, megkérdezzük, hogy az általunk megismert információk helyesek-e, és ha igen, akkor milyen jogorvoslatot tervez a kormány a sérelem orvoslása érdekében. A tagállamoknak 2-3 hónapjuk van a válaszlevél elkészítésére. 2013-ban az összes szakértő összesen 528 levelet küldött ki körülbelül 1520 egyén ügyében 117 országba. Ezeknek 84%-át a szakértők nem egyénileg, hanem többen összeállva, együttesen küldték meg, abban bízva, hogy csoportos panasztétel esetén a kormányok jobban érzik a válaszadás szükségességének súlyát. Az elküldött levelek 45%-ára válaszoltak a kormányok az év végéig. Pozitív fejlemény, hogy 2011 szeptembere óta ezen levelek pár hónap késéssel nyilvánosságra kerülnek az ENSZ honlapján, így mindenki számára megismerhetővé válnak.²

2011 augusztusától – amikor a mandátumot átvettem – 2014 májusáig 81 levelet küldtem kisebbségi jogsérelmek ügyében 37 országba, ezekre 43 válasz érkezett. A legtöbb levél az ázsiai és csendes-óceáni régiót érintette, ezen belül is Iránt (14), majd sorrendben Pakisztán, Kína és Mianmar következett. A levelek nagy része vallási kisebbségek ügyében íródott, az etnikai kisebbségeket érintő panaszok nagy része pedig az európai romák védelmére született (több mint 10).

Témák szempontjából nehezebb rendszerezni a panaszokat, hiszen rengetegféle jogsértést tartalmaznak. De érdemes lehet kiemelni a legnagyobb számban előfordulókat. Több tucat levelet küldtem jogtalan letartóztatás és fogvatartás, illetve halálbüntetés diszkriminatív kirovása okán például Etiópiának, Indiának, Iránnak, Kazahsztánnak, Kínának, Mianmarnak, Szaúd-Arábiának, Törökországnak vagy Örményországnak. A második leggyakoribb volt talán a zaklatás, megfélemlítés jelensége, egyéneket vagy egész kisebbségi csoportokat érintően, például Bulgáriában, Bangladesben, Csehországban, a Dominikai Köztársaságban, Iránban, Kínában, Szlovákiában, Malajziában, Pakisztánban, Üzbegisztánban vagy Vietnámban. Gyakran előforduló téma volt a vallási kegyhelyek, épületek, temetők, egyházi tulaj-

donok megrongálása, megszenségtelenítése, elpusztítása. Történtek ilyen esetek Egyiptomban, Indonéziában, Kirgizisztánban, Líbiában, Mianmarban, Szudánban vagy Srí Lankán. Lakhatási ügyekben is sok panasz érkezett, ezek nagy része kilakoltatás miatt, de volt olyan is, hogy egy természeti katasztrófa után hagyták magukra az ott élő kisebbségi közösséget. Lakhatással foglalkozó levelet kapott például Franciaország, Irán, Olaszország, Portugália, Románia, Szerbia, Ukrajna vagy Vietnám. Szomorú volt az a pakisztáni, illetve iraki eset, amikor fiatal lányokat elraboltak, házasságra, majd az iszlámra való áttérésre kényszerítettek. Diszkriminációval kapcsolatos esetek is érkeztek hozzám, kettő egymás után az Amerikai Egyesült Államokból, ahol a választási törvények, illetve egy másik esetben a bevándorlási törvény módosítása miatt kerültek az afroamerikai és latin származású csoportok hátrányos helyzetbe. Különleges eset volt és nagy port kavart mind országos, mind nemzetközi szinten, amikor Hollandiában élő feketék kerestek meg bennünket azzal, hogy a minden év december 5-én megrendezésre kerülő Mikulás-ünnepség egyik állandó szereplője, a feketearcú, afro-parókat viselő, bugyuta és tört hollandsággal ugrabugráló Fekete Péter figura sérti emberi méltóságukat és identitásukat. Aggodalmuknak adtak hangot amiatt, hogy Hollandia azt tervezi, felveteti az UNESCO kulturális örökségek listájára a számukra oly megalázó ünnepséget, és emiatt kérték közbenjárásunkat.

Nehéz persze megállapítani, hogy leveleink mennyire tudnak hozzájárulni az adott helyzet orvoslásához. Kevés visszajelzést kapunk a sértettektől, és nem is tudhatjuk biztosan, hogy miattunk történt-e pozitív változás. Szerencsére azért elvétve akadnak azonnali pozitív visszajelzések, mint például amikor két, Kirgizisztánban bebörtönzött Jehova Tanúi-hívót a közbenjárásunk után szabadon engedtek, és ezt egy kedves levélben köszönték meg nekünk.

Sajtóközlemények

Nemzetközi sajtóanyagokat értelemszerűen akkor adunk ki, amikor valami történik velünk, elindulunk egy országlátogatásra, sajtótájékoztatót tartunk vagy jelentést tettünk valamelyik ENSZ-testületnek. De abban az esetben is gyakran fordulunk a sajtóhoz, ha igazán súlyos probléma vagy jogsértés zajlik valahol, amiről jó lenne a nagyvilágnak is tudnia, és amire egy többhetes diplomáciai (és ráadásul több hónapig a nyilvánosság elől elzárt) levelezés nem tűnik hatékony megoldásnak. Ilyen nemzetközi híryananyagokat adtam ki a következő esetekben (legtöbb esetben más szakértőkkel közösen): az angliai Dale-farmon élő utazó romák kitelepítése; a kínai tibeti monostorokat ért korlátozások; a lettországi orosz nyelvvel kapcsolatos referendum; a pakisztáni vallásközi erőszak, amikor 18 síita muzulmánnt szállítottak le egy buszról és lőttek le helyben; Líbiában szufi vallási, történelmi és kulturális helyek meg-

rongálása; öt ahwazi arabra kirótt halálbüntetés Iránban; a mianmari rohingya muzulmánok ellen intézett támadások; a bangladesi nemzetközi törvényszék által hozott ítélet utáni erőszakhullám; az albinizmussal élő emberek elleni kegyetlen csonkítás és emberölés Afrika számos országában; bahai vallásúak bebörtönzése Iránban; a dalit népesség nem szűnő kirekesztése az ázsiai térségben; a Magyar Gárdát elmarasztaló strasbourggi ítélet üdvözlete; a fentebb említett holland Fekete Péter-ügyben nemzeti konzultációra való felhívás; egy nemrég Malajziában hozott ítélet elleni tiltakozás, amely megtiltja a nem muzulmánok számára az Allah szó használatát; a Közép-Afrikai Köztársaságban történő atrocitások; egy kis katolikus közösség kilakoltatása Vietnámban azért, hogy megszerezzék a földjüket; valamint minden évben a Nemzetközi Roma Napon vagy a Roma Holokauszt Emléknapon megemlékezés az európai romák nehézségeiről és az őket sújtó gyűlöletbeszédéről és gyűlölet-bűncselekményekről. Átfedések azért vannak az egyéni panaszlevelekkel, mert a sajtóközleményt is közvetlen kapcsolatfelvétel előzi meg az érintett állammal, amikor egy nappal korábban tájékoztatjuk őket a sajtóanyag tartalmáról, és ezért ezek a levelek is bekerülnek a fent hivatkozott adatbázisba.

Egyéb kezdeményezések

Az egyéni szakértő kreativitásán, érdeklődésén és természetesen a rendelkezésre álló anyagi, emberi kapacitásain múlik, hogy milyen más feladatokat, projekteket kezdeményez. Azon szakértők, akik eleve például egy egyetem támogatását élvezik az ottani tanári kar és diákok együttesével, sokkal aktívabban tudnak kutatásokat, konzultációkat összehívni.

A tematikus kutatások előtt élni lehet a tagállamoknak kiküldött kérdőívek lehetőségével, ami segít felmérni a nemzeti állapotokat, jogszabályi környezetet stb. Két alkalommal fordultam a genfi képviseletekhez ilyen megkereséssel, a nyelvi kisebbségek és a vallási kisebbségek témájában íródott jelentésemet megelőzően. Ezen kívül több konzultációt is összehívtam Genfben, amikor további szakértői segítség szükségességét éreztem. Az Emberi Jogi Tanács soros márciusi ülészakainak alkalmával, amikor jelentést teszek, többször éltem az ún. *side event* szervezésének (vagy az azokon való részvétel) lehetőségével, amikor ebédszünetben vagy a hivatalos ülés befejezését követően egy konkrét témát kisebb, hatékonyabb csoport részvételével lehet körbejárni. A 2013-as Kisebbségi Fórum előestéjén pedig filmvetítést szerveztem, amelyet beszélgetés követett (a rövidfilmek a gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények helyi közösségek általi visszaszorítási lehetőségeiről szólt).

Jelenleg két külön kutatáson dolgozom. Az egyik az Emberi Jogi Tanács egyetememes időszaki felülvizsgálata során az első ciklusban, kisebbségi témában született közel 800 ajánlást dolgozza fel, témák, ajánló és fogadó orszá-

gok, kisebbségtípusok, kulcsszavak stb. segítségével. A második most folyó kezdeményezésem egy nyelvi jogok alkalmazhatóságát elősegítő kézikönyv összeállítása; az első része a kormányok számára, a második pedig a civilek és aktivisták számára hivatott konkrét ötleteket, segítséget nyújtani. E második kutatásban segítségemre van egy külső szakértő konzulens is.

ENSZ Kisebbségi Ügyek Fóruma

A Kisebbségi Munkacsoport utódjaként, az Emberi Jogi Tanács kiegészítő testületként jött létre 2007-ben a Kisebbségi Ügyek Fóruma abból a célból, hogy párbeszédet és szélesebb együttműködést valósítson meg, amely jó gyakorlatok felkutatásával és elemzésével, a kisebbségvédelem lehetőségeinek és akadályainak feltárásával egyben hozzájárul a kisebbségi szakértő munkájához is. A minden év november végén, kormányok, civilek, akademikusok, nemzetközi szervek és kisebbségi képviselők részvételével Genfben ülésező fórum aktuális témáját a kisebbségi szakértő választja meg.

Az eddigi témák a következők voltak (2011-től már az én szakmai irányításom alatt):

2008: A kisebbségek oktatáshoz való joga – ezt az első történelmi ülést egy magyar roma politikusnő, Mohácsi Viktória akkori európai parlamenti képviselő elnökölte.

2009: A kisebbségek és a hatékony politikai részvétel.

2010: A kisebbségek gazdasági életben való hatékony részvétele.

2011: A kisebbséghez tartozó nők jogainak biztosítása.

2012: Az ENSZ Kisebbségi Nyilatkozatának 20 éves évfordulója alkalmából Az ENSZ Kisebbségi Jogi Nyilatkozatának alkalmazása: a jó gyakorlatok (*best practice*) és lehetőségek feltérképezése.

2013: A vallásszabadságon túl: a vallási kisebbségek jogainak garantálása.

A Kisebbségi Fórum sok szempontból különleges intézmény. Egyrészt eljöhethetnek és felszólalhatnak olyan civilek vagy kisebbségi képviselők, akik olyan szervezetet képviselnek, amely nem rendelkezik ENSZ konzultatív státusszal (ECOSOC). Ez sok feszültséget és ellenérzést vált ki számos delegációból, akik úgy érzik, nem tudják, mire számíthatnak az ENSZ által nem regisztrált szervezettől érkező felszólalások esetében. Évente most már rendszeresen előfordul, hogy valamelyik kormánydelegáció leállítja az ülés menetét egy számára nem megfelelő szervezettől vagy hangnemben elhangzó civil felszólalás miatt. Ilyenkor egy rövid időre felfüggesztjük a rendes tematikus tárgyalást, és időt hagyunk a delegációknak, hogy egymás között megvitassák, milyen szabályok szerint szeretnék a fórum működését (szó-lásszabadság kontra előzetes kontroll), majd általában visszaadva a szót a szóban forgó civil szervezetnek, felhíva a figyelmét az ENSZ Alapokmányra

és az alapvető eljárási rend tiszteletben tartására, a tárgyalás rendben tovább szokott zajlani. A Kisebbségi Fórum azonban különleges abban is, hogy mindenki ugyanannyi felszólalási időt kap (3 perc), és nem élveznek elsőbbséget a kormánydelegációk, mint az Emberi Jogi Tanács általános ülésein. Ezen különleges szabályok évek óta biztosítják, hogy valós és szabad párbeszéd alakulhasson ki a kisebbségek, civilek és delegációk között.

Kijelenthető, hogy a Kisebbségi Fórum minden ülését nagy figyelem kísérte, általában 500 ember részvételével, kb. 100 tagállam képviselőjével. De a legnagyobb érdeklődést és részvételt az utolsó, 6. ülés váltotta ki, hiszen kétségtelenül a vallási, ideológiai alapon szerveződő ellentétek, konfliktusok jelentik ma a békés együttélés legnagyobb veszélyforrását a legtöbb régióban. A fórum történetében először kellett korlátoznunk a többszöri felszólalási kéréseket, hogy mindenki a mikrofonhoz juthasson.

Költségvetés

Az ENSZ „különleges eljárásai” keretében működő szakértők, habár *pro bono* alapon dolgoznak, munkájuk támogatására – a közös kalapból érkező, mindenki számára egyenlő támogatás, az ún. *regular budget* mellett – szervezhetnek adománygyűjtést, és elfogadhatnak szakmai, anyagi hozzájárulást kormányoktól (*extra-budgetary funding*), egyetemektől, alapítványoktól. Ez sokszor eredményez egyenlőtlenségeket az egyes mandátumok által elvégzett munka és sikerek tekintetében. A kisebbségi szakértő a szerencsések közé tartozhat, hiszen szponzora (így hívjuk azt, aki a mandátumról szóló határozatot kezeli) – ez esetben az osztrák, valamint a magyar kormány – a kezdetektől támogatást nyújtott nagyrészt a Kisebbségi Fórum működéséhez, de a szakértői munkájához is. Tavaly Ausztria 131 ezer USA-dollárral járult hozzá a Kisebbségi Fórumhoz, míg a magyar kormány 19 ezer USA-dollárral a szakértő tevékenységéhez. 2012-től pedig egy új ország, az Orosz Föderáció is segíti mind a fórum, mind a szakértő munkáját 50-50 ezer USA-dollárral. Ezáltal a mandátum az egyik legszélesebb kormánytámogatással bíró különleges eljárás lett az ENSZ rendszerében.³

Jövőbeli prioritások

2014 augusztusában kezdődik hivatalosan mandátumom második ciklusa, amelynek során újabb munkatervet fogok elkészíteni. Az azonban világossá vált számomra, hogy a mandátumnak sokkal gyorsabban kell reagálnia az adott pillanatban kialakuló aktuálpolitikai, geopolitikai eseményekre, és sokkal többször kell majd konkrét helyzetekben megszólalnia, akár rövidebb,

párnapos helyszíni látogatások által. Rengeteg olyan válság, konfliktus zajlik most is a világban, amelyek (szerintem legtöbb esetben csupán a felszínes szemlélő számára) vallási, etnikai ellentétek mentén alakulnak, súlyosbodnak. Ezt halljuk Dél-Szudánból, a Közép-Afrikai Köztársaságból vagy Nigériából, de rendszeres erőszakhullám érzékelhető a csendes-óceáni térségből is. Az ukrán válság kialakulásában is jelentős szerepet játszott az orosz kisebbség helyzete és a nyelvtörvény eltörlésének kezdeményezése. Ezért is volt fontos számomra, hogy Nigériába és Ukrajnába is eljussak, így lehetőség legyen egy legalább kisebbségi szempontból objektív és médiapropagandától mentes elemzés megfogalmazására. Megnyugtatóan töltött el, hogy az első hivatalos sajtóanyagomat az ukrán látogatásról⁴ mind ukrán, mind orosz részről elismeréssel fogadták (az orosz külügyminisztérium hivatalos közleménye így reagált: „hisszük, hogy ez volt az egyik első kísérlet egy nemzetközi emberi jogi mechanizmus képviselőjétől, hogy objektív és elfogulatlan képet mutasson Oroszország testvéri állama súlyos rendszerszerű krízisének emberi jogi vonatkozásairól”⁵).

A mandátumnak ezenkívül fontos feladata lesz, hogy szélesebb körben is megismertesse magát, és szorosabb együttműködésre, információcserére biztassa a kisebbségeket világszerte, hogy a jövőben minimalizálni lehessen a sajtóból érkező hírekre való támaszkodást, amelyek sokszor késve és torzítva közvetítik a valóságot, és amelyekből sokkal nehezebb naprakész, objektív elemzéseket készíteni. Arra is nagyobb figyelmet kell fordítani, hogy azokban a térségekben, ahol jelenleg a *kisebbség* szónak olyan erős negatív kicsengetése van, hogy az távol tartja a közösségeket a mandátummal való együttműködéstől, megértessük a kisebbségvédelem rendszerének hasznosságát és alkalmazhatóságát. Az biztos, hogy feladatban és kihívásban a következő három évben sem fogunk szűkölködni.

Jegyzetek

- ¹ A látogatások sorrendjében: Magyarország, Etiópia, Franciaország, Dominikai Köztársaság, Guyana, Görögország, Kazahsztán, Kanada, Kolumbia, Vietnám, Bulgária és Ruanda.
- ² L. <<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/SP/Pages/CommunicationsreportsSP.aspx>> (letöltve: 2014. 05. 17.).
- ³ A vonatkozó költségvetési táblázatok itt találhatóak: <http://www2.ohchr.org/english/OHCHRRReport2013/WEB_version/allegati/11_Fianancial_Statements.pdf> (letöltve: 2014. 05. 17.).
- ⁴ L. <<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=14520&LangID=E>> (letöltve: 2014. 05. 17.).
- ⁵ L. <<http://en.itar-tass.com/russia/728549>> (letöltve: 2014. 05. 17.).